

ISPANIYADA INNOVATSIYALARNI QO‘LLAB-QUVVATLASH SOHASIDAGI ILG‘OR TAJRIBALAR

B.F. Azimov

Osiyo xalqaro universiteti Iqtisodiyot kafedrasi dotsenti

Qudratova G.M.

Osiyo xalqaro universiteti o‘qituvchisi

Annotatsiya: Maqolada innovatsion faoliyatni qo‘llab-quvvatlash xizmatlari va innovatsion infrastrukturaning mamlakat taraqqiyotini ta‘minlashda tutgan o‘rni va ahamiyati yoritilgan. O‘zbekistonda innovatsiyalarga xizmat ko‘rsatish infrastrukturasi rivojlantirishda Ispaniya mamlakatining ilg‘or tajribalaridan foydalanish zarurligi taklif qilingan.

Kalit so‘zlar: Innovatsiya, innovatsion jarayon, ilmiy-tadqiqot va tajriba konstruktorlik ishlari, innovatsion faoliyatni qo‘llab-quvvatlash xizmatlari, innovatsion infrastruktura.

Mamlakatimizda samarali bozor mexanizmining amal qilishi uchun shart-sharoitlar yaratish, raqobat muhitini qo‘llab-quvvatlash, yangi tovarlar, materiallar va texnologiyalarni yaratish, ularni ishlab chiqarishni o‘zlashtirish, tarqatishni ta‘minlaydigan keng ko‘lamdagi innovatsion faoliyatni qo‘llab-quvvatlash eng muhim va ustivor yo‘nalishlar sirasiga kiradi. Yangi sharoitlarda innovatsion faollikni rag‘batlantirish shak-shubhasiz bozor subyektlari faoliyati samaradorligining oshishiga, buning evaziga mamlakatning iqtisodiy yuksalishiga ham o‘zining ijobiy ta‘sirini ko‘rsatadi. Oxirgi yillarda yuz berayotgan o‘zgarishlar shuni ko‘rsatib turibdiki, O‘zbekiston iqtisodiyotida innovatsion jarayonlarni qo‘llab-quvvatlash sohasida amalga oshirilayotgan ishlar va hatti-harakatlarning ko‘lami shunchalik keng va sur‘ati shunchalik tezki, bu o‘zgarishlarni biror mezon yoki o‘lchamlar bilan ifodalash nihoyatda mushkul vazifa.

Respublikamizda keyingi yillarda innovatsion faoliyatni qo‘llab-quvvatlash, fan-ta‘lim va ishlab chiqarish orasidagi yaqinlikni ta‘minlash borasida bir qator ishlar qilindi. O‘zbekiston Prezidentining “Tadbirkorlik va innovatsiyalar sohasidagi loyihalarni moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi, “O‘zbekiston Respublikasi innovatsion rivojlanish vazirligini tashkil etish to‘g‘risida”gi Farmonlari, “Iqtisodiyot tarmoqlari va sohalariga innovatsiyalarni joriy etish mexanizmlarini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi, “Ilmiy va innovatsion faoliyatni integratsiya qilish tizimi samaradorligini

oshirishga doir chora-tadbirlar to'g'risida"gi, "Ilmiy-tadqiqot muassasalarining infratuzilmasini yanada mustahkamlash va innovatsion faoliyatini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, "Innovatsion g'oyalar, texnologiyalar va loyixalarni amaliy joriy qilish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, "Faol tadbirkorlik va innovatsion faoliyatni rivojlantirish uchun shart-sharoitlarni yaratish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Ilmiy-innovatsion ishlanma va texnologiyalarni ishlab chiqarishga tadbiriq etishning samarali mexanizmlarini yaratish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, "Innovatsion faoliyatni yanada qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarorlari, sohaga taaluqli vazirliklar, davlat qo'mitalari va idoralarning ko'p sonli buyruqlari, qarorlari, mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlari, 2018 yilga "Faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash yili" deb nom berilishi fikrimiz dalilidir. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2017 va 2018 yillardagi Oliy Majlisga Murojaatnomalarida kelgusida ilmiy tadqiqot va innovatsion faoliyatni rivojlantirish, buning uchun zarur moliyaviy resurslarni safarbar etish, ushbu jarayonda iqtidorli yoshlar ishtirokini, ijodiy g'oya va ishlanmalarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, oliy ta'lim muassasalarida ilmiy salohiyatni yanada oshirish, ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar tayyorlash ko'lamini kengaytirish, har bir ishlab chiqarish sohasida tarmoq ilmiy-tadqiqot muassasalari, konstruktorlik byurolari, tajriba-ishlab chiqarish va innovatsion markazlar bo'lishi maqsadga muvofiqligi, mamlakatimizga investitsiyalarni faqatgina iqtisodiyot tarmoqlariga emas, balki ilmiy ishlanmalar "nou-xau"lar sohasiga ham keng jalb qilishimiz kerakligi ustivor vazifalar ekanligi takror va takror ta'kidlab o'tgan edi.

Innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash sohasida erishilgan yutuqlar bilan birgalikda hal etilishi kerak bo'lgan muammolar, yechimini kutib yotgan masalalar, foydalanilmagan imkoniyatlar ham talaygina:

avvalambor, mamlakatimizda innovatsiya faoliyatining rivojlanish darajasi hali ham xalqaro miqyosdagi raqobatga bardoshli emas, masalan Global innovatsion indeksda umuman o'z o'rnimizga ega emasmiz;

Jahon rivojlanish ko'rsatkichlari (World Development Indicators-WDI) da keltirilishicha, Yalpi Ichki Mahsulotga nisbatan ilmiy-tadqiqot va tajriba konstruktorlik ishlari (ITvaTKI)ga sarflanadigan mablag' ko'rsatkichi (atigi 0.2 %) bo'yicha 155 davlat ichida 51 o'rinda qayd etilgan bo'lsak, reytingdagi dastlabki mamlakatlardan 20-30 baravarlab kam ekanligi ko'zga tashlanmoqda;

O'zbekiston eksporti tarkibida yuqori texnologiyali tovarlar ulushi bo'yicha reytingdagi o'rnimizga ham havas qilib bo'lmaydi.

Bizning fikrimizcha, xalqaro maydonda O'zbekiston innovatsion faoliyatining raqobatda kam bardoshli ekanligining asosiy sababi ushbu sohada davlat sektorining ulushi haliyam yuqori ekanligidir. O'zbekistondagi yirik biznesda hissadorlik ko'rinishidagi davlat ulushining yuqoriligi, faqat sanoqli OTMlarning nodavlat mulk shakliga ega ekanligini inobatga oladigan bo'lsak nodavlat notijorat sektorining innovatsion faoliyatdagi ishtirokini tasavvur qilish mumkin. ITvaTKI ga xorijiy manbalardan moliyalashtirish ulushining 1 %ga yetmasligi muammolarni yanada chuqurlashtirmoqda.

Ikkinchi sabab bizda innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlashning klassik usuliga sadoqatimizni saqlab qolganligimiz, ya'ni innovatsion faoliyatga shart-sharoit yaratib beruvchi xizmatlarni, infratuzilmani emas, balki zo'r berib ilm-fanning fundamental, amaliy tadqiqotlarini ko'proq moliyalashtirish amaliyoti tufayli OTMda, FA ilmiy-tekshirish institutlarida va ilmiy-tadqiqot muassasalarida yaratilgan yangiliklar, ishlanmalarning biznesga, ishlab chiqarishga ko'chishi qiyin kechmoqda, OTMda olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot yo'nalishlari amaliyot talablarini to'la o'zida aks ettirmaydi.

Bizningcha, fan, ta'lim va ishlab chiqarishni, shuningdek ilm-fan tarmoqlarining o'zini ham chuqur integratsiyalash, yangi texnologiyalarni qo'llash bilan bog'liq tavakkalchilikning aksariyat qismi biznes vakillari zimmasida qolib ketmasligi, innovatsiya jarayonning barcha bosqichlarini moliyalashtirish bozorining yuqori darajada diversifikatsiyalashtirish, innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlashga mas'ul bo'lgan innovatsion infrastrukturada boshqarishning zamonaviy tamoyillari qo'llanilishiga erishish kabi masalalarni osonroq yechish uchun bu sohada ilg'or bo'lgan mamlakatlar tajribalariga murojaat qilishimiz dardkor.

Ispaniyada innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash sohasidagi tajribalarda 2014 yilning 23 yanvaridan boshlab ishlab kelayotgan EU STARTUP ACCELERATORi muhim ahamiyat kasb etadi. Bu loyihaga muvofiq 35 yoshgacha bo'lgan yosh ispanlar AKT, turizm, qayta tiklanuvchi energiya, suv, sog'liqni saqlash va atrof-muhit muhofazasi sohalarida yuqori texnologiyali o'z start-up larini Horizon 2020 dasturi doirasidagi bir million yevrogacha bo'lgan moliyaviy ta'minot bilan ish boshlashga tayyor holga keltirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shuningdek, ular mikrokreditlash yoki qayta moliyalashtirishning boshqa shakllariga, masalan Yevropa Biznes Angellari Tarmog'i (EBAN-European Business Angels Network)kabi xususiy investorlarning imtiyozli moliyalashtirishga yaqin keladilar. EU Startup Accelerator Yevropa Ittifoqiga, Bryusselga tayangan birinchi Ispaniya akseleratoridir. Akseleratorning asosiy maqsadi yuqori texnologiyali start-up larni Yevropa Ittifoqi tomonidan beriladigan grantlar

darajasida muvaffaqiyatli rasmiylashtirishga, o'zlarining start-up larini amalga oshirish va tezlashtirishga o'rgatishdir.

PIDI Network deb nomlanuvchi tizim tajribalari ham muhim ahamiyatli hisoblanadi. PIDI bu „CDTI - Sanoat va Texnologik Rivojlantirish Markazi (ya'ni Centro para el Desarrollo Tecnológico e Industrial)“ vositasi va Ispaniya Iqtisodiyot va Raqobat vazirligiga qarashli davlat organi hisoblanib bosh maqsadi: kompaniyalar va tadbirkorlarga ilmiy-tadqiqot, tajriba konstruktorlik va innovatsiyalar uchun har qanday darajadagi - mahalliy, hududiy, milliy va Yevropa darajasidagi davlat boshqaruvi organlaridan keladigan ijtimoiy mablag'larni olishlariga axborot va maslahat xizmatlarini ko'rsatish bo'lib hisoblanadi. Ushbu loyihani bir vaqtning o'zida xususiy sektordan 10 ta yirik va o'rta kompaniyalar, ta'lim sohasidan Alikante Universiteti, ilmiy tadqiqot sohasidan 51 ta muassasa, innovatsion infrastrukturadan 79 ta muassasa va 7 ta hukumat vakillari qo'llab-quvvatlashadi.

CIDE Network / STA 2.0 deb nomlanuvchi tizim ham Ispaniya va Portugaliyaning Kanar orollari, Madeira, Azor orollarida innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlashning misolidir. CIDE Network Kanaria orollari kichik va o'rta biznesni tadbirkorlarning Ilmiy-Tadqiqot va Tajriba-Konstruktorlik Ishlari (ITvaTKI) hamda innovatsion faoliyatini oshirish orqali, ayniqsa yaratilgan bilimlar va texnologiyalardan mintaqada, shuningdek qo'shni Portugaliyaning tegishli mintaqalarida foydalanish orqali yaxshilashga ko'maklashish maqsadini ko'zlovchi loyihadir. Ushbu maqsadga erishish uchun hamkor hududlarda (Madeira, Azor orollari, Kanaria orollari) kichik va o'rta korxonalari uchun ilg'or texnologiya xizmatlariga talab va bozorlarni aniqlash, korxonalarining, ayniqsa kichik va o'rta korxonalarining raqobatbardoshligini qo'llab-quvvatlash uchun yangi maxsus texnologik xizmatlar to'plamini loyihalashtirish, mutaxassislarni Interfeyslar vositasida ilg'or texnologik xizmatlar bilan ta'minlashning yangi imkoniyatlariga erishishga o'rgatish va ijtimoiy munosabatlarni o'rnatishga yordamlashish, hamkor hududlardagi kichik va o'rta korxonalari uchun xizmatlar ta'minotining ilg'or tajribasini amalga oshirish va natijalarni baholash, muvofiqlashtirish va loyiha natijalarini tarqatish, shu jumladan, innovatsion siyosatning yangi harakatlarini tayyorlashni yengillashtirish uchun hukumatga hisobotlar tayyorlash kabi oraliq vazifalar ham belgilab olingan.

Loyihani amalga oshirishga yetakchi koordinatorlar sifatida nodavlat sektoridan Las Palmas Universiteti jamg'armasi (University Foundation of LasPalmas – FULP), Kanaria orollari Texnologiya instituti hamda mahalliy hukumat tomonidan ACIISI (Agencia Canaria de Investigación, Innovación y Sociedad de la Información) - Kanaria ilmiy-tadqiqot, innovatsiya va axborot uyushmasi agentligi faol ishtirok etadi.

Xulosa shuni aytib o'tish joizki, O'zbekistonda yangiliklar va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash tajribalari garchi milliy xususiyat kasb etsa-da, bu sohada ilg'or bo'lgan biz

yuqorida keltirib o'tgan Ispaniya mamlakatidagi innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash sohasidagi yutuqlarni o'zlashtirish, ularni ichki shart-sharoitlarga moslashtirish bizni ko'zlangan manzillarga yanada tezroq va nuqsonlarsiz yetib borishimizga ko'maklashadi, degan fikrdamiz.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). TEXNOLOGIK JARAYONNING TANNARXINI HISOBLASH. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(3), 17-23.
2. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). MAHSULOT TANNARXINI HISOBLASH, XARAJATLARNI TAHLIL QILISH YONDASHUVLARI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(5), 47-53.
3. Azimov, B. F. (2024). MOLIYAVIY SEKTORDA STATISTIK KUZATISH VA UNING USULLARI. XALQARO KONFERENSIYA VA JURNALLARNI SIFATLI INDEXLASH XIZMATI, 1(1), 28-31.
4. Грибанич, В. М. (2012). Организационные формы разработки и освоения инноваций. Известия Московского государственного технического университета МАМИ, 3(2), 22-27.
5. Azimov, B., Toshev, F., & Raximova, D. ILMIY TADQIQOT VA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA MOLIYALASHTIRISH MODELLARI. TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYA, 4.
6. Azimov, B. F., Shadiyev, A. X., & Qudratova, G. M. (2025). YENGIL SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION STRATEGIYALAR. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(4), 15-22.
7. Amanillo, R., & Azimov, B. F. (2025). ANALYSIS OF THE LABOR MARKET AND ITS IMPACT ON ECONOMIC DEVELOPMENT. Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research, 12(01), 22-27.
8. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). TANNARXNI HISOBGA OLISH VA UNI OPTIMALLASHTIRISHNING ZAMONAVIY USULLARI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(5), 40-46.
9. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). KORXONALAR MAHSULOTLARI TANNARXINI ANIQLASHDA QO'LLANILADIGAN USULLAR. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(4), 54-61.
10. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). XARAJAT TUSHUNCHASI VA MAHSULOT TANNARXINI SHAKLLANTIRISH: NAZARIYA VA AMALIYOT. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(4), 79-85.

11. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). STANDARTLARGA MUVOFIQ XARAJATLARNI HISOBLASH USULI. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(4), 62-68.

12. Azimov, B. F., Shadiyev, A. X., & Qudratova, G. M. (2025). TANNARX VA UNING IQTISODIY TAHLILDAGI ROLI: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(4), 86-93.

13. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2025). BUYURTMA BO'YICHA XARAJATLARNI HISOBLASH USULI. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(3), 24-30.

14. Азимов, Б. Ф. (2024). ОСНОВНЫЕ КЛАССИФИКАЦИИ ИННОВАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ. Gospodarka i Innowacje., 51, 250-257.

15. Азимов, Б. Ф., & Гафарова, Д. Т. (2013). ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕХАНИЗМА РЕСУРСНЫХ НАЛОГОВ. In ЭКОНОМИКА I УПРАВЛЕНИЯ: ПРОБЛЕМЫ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ (pp. 278-279).

16. Fattohevich, A. B., & Davronovna, R. D. (2024). KRAUDFANDING-MINTAQA OLIY TALIM MUASSASALARI ILMIY-INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONALISHI SIFATIDA. XALQARO KONFERENSIYA VA JURNALLARNI SIFATLI INDEXLASH XIZMATI, 1(1), 354-360.

17. Азимов, Б. Ф. (2024). Инновационные Стратегии Промышленных Предприятий: Факторы Формирования. Miasto Przyszłości, 54, 867-877.

18. Азимов, Б. Ф. (2022). Формирование и совершенствование стратегии поддержки инновационной деятельности в регионах Республики Узбекистан. Молодой ученый.–2022, 12(407), 63-65.

19. Азимов, Б. Ф., & Рахимова, Д. Д. (2022). Экономическая безопасность и ее социально-экономическое значение. Редакционная коллегия, 61.

20. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2024). SANOAT KORXONALARI INNOVATSION STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISH JARAYONI. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(3), 193-198.

21. Азимов, Б. Ф., Бобоев, А. Ч., & Абдуллаев, Ж. Ж. (2022). Определение экспортных драйверов региона путем анализа внешнеторгового оборота бухарской области. ученый ххi века, (7 (88)), 20-24.

22. Azimov, B. F. (2023). Oilaviy tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash zaruriyati. Science and Education, 4(1), 888-896.

23. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2024). TIKUVCHILIK SANOAT KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION STRATEGIYALARINI QOLLASH. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(2), 325-330.

24. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2024). SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION STRATEGIYANI SHAKLLANTIRISH VA AMALGA OSHIRISHNING DOLZARBLIGI. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(3), 183-187.
25. Haydarov, N. H., Azimov, B. F., & Halimov, F. E. (2020). Increasing The Efficiency Of Using Sports Facilities Of Educational Institutions Of Sports. European Proceedings of Social and Behavioural Sciences.
26. Азимов, Б. Ф. (2019). Ўзбек миллий урф-одатлари инвестицион ва инновацион трансформациялашга мухтожми?. Экономика и финансы (Узбекистан), (8), 33-39.
27. Азимов, Б. Ф., Рахимова, Д. Д., & Солиев, Д. Н. (2022). Научные основы инновационного подхода к развитию промышленности и сокращению бедности в узбекистане. Universum: экономика и юриспруденция, (5 (92)), 14-17.
28. TEMPUS, I. (2016). Towards the Modernisation of Higher Education InstitutionS in Uzbekistan (MATCHES). TEMPUS, 4, 2007-2013.
29. Azimov, B. F., & Gulomov, O. H. (2017). Organizational structures of innovation support services: inter-organizational cooperation associations. Инновационное развитие, (6), 35-37.
30. Akhmedov, Y., Asadov, S., & Azimov, B. (2022, December). Two-sided estimation of linear approximation error second-order hypersurfaces. In Journal of Physics: Conference Series (Vol. 2388, No. 1, p. 012124). IOP Publishing.
31. Azimov, B. F., & Rakhimova, D. D. (2022). The role of research and innovations in the modernization of the regional economy. Conferencea, 43-47.
32. Azimov, B. F., & Qudratova, G. M. (2023). Oliy ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini oshirish. Science and Education, 4(7), 476-481.
33. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). ENTERPRISE MARKETING STRATEGY. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 259-265.
34. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2025). IQTISODIYOTNI RAQAMLI KO'RSATISHDA SANOATNING O'RN. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(4), 42-50.
35. Qudratova, G. M. (2024). METHODOLOGY OF ANALYSIS OF COMPETITIVENESS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN BUKHARA REGION. International journal of artificial intelligence, 4(10), 341-345.
36. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). AHOLINING O'ZINI O'ZI BANDLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(2), 321-325.
37. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). MONOPOLIYA VA ANTIMONOPOL SIYOSAT. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(2), 464-468.

38. Qudratova, G. M., & Sodiqova, N. T. (2024). OZINI OZI BANDLIGINI TAMINLASHNING ILGOR XORIJIY TAJRIBASI. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(2), 176-181.

39. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BANKLARIDA XMHSNI TADBIQ ETISH XUSUSIYATLARI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 253-258.

40. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). STAGES OF BUSINESS VALUATION. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(2), 167-175.

41. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). KORXONADA ISH HAQI TO'LASH TIZIMLARI VA SHAKLLARI. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(2), 279-285.

42. Qudratova, G. (2024). The Importance Of Innovative Potential In Increasing Competitiveness. Modern Science and Research, 3(1), 933-938.

43. Mahmudovna, Q. G. (2024). Raqobatdoshlikni Oshirishda Innovatsion Salohiyatning Ahamiyati.

44. Qudratova, G. (2024). The Importance Of Innovative Activity In Increasing The Competitiveness Of Higher Education Institutions. Modern Science and Research, 3(2), 1257-1261.

45. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2024). TASHKILOTNING INNOVATSION FAOLIYATI SAMARALIGINI BAHOLASH. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(2), 286-294.

46. Qudratova, G. M. (2024). METHODOLOGY FOR ASSESSING THE COMPETITIVENESS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS. Gospodarka i Innowacje, 51, 191-195.

47. EI, I. JAHON SAVDO KO 'RSATKICHLARI ISTIQBOLI VA BUNDA O 'ZBEKISTON EKSPORTCHI KORXONALARI UCHUN IMKONIYATLAR.

48. EI, I. (2024). O 'ZBEKISTONDA MAKROIQTISODIY KO 'RSATKICHLAR O 'ZGARISHLARINING 2022 VA 2023 YILLAR VA TARMOQLAR MIQYOSIDA TAHLILI. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(3), 44-52.

49. EI, I. (2024). YALPI ICHKI MAHSULOT TUSHUNCHASI VA UNI HISOBLASHNING ASOSIY SHARTLARI. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(3), 266-274.

50. Ibodulloyevich, I. E. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI VA ISHBILARMONLIK MUHITINI YAXSHILASH ISTIQBOLLARI. Gospodarka i Innowacje, 51, 258-266.

51. Bahodirovich, X. B. (2025). KORXONALARDA ICHKI NAZORAT TIZIMINI TASHKIL QILISH. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(4), 72-78.

52. Bahodirovich, X. B. (2025). O'ZBEKISTONDA SOLIQ NAZORATINI AMALGA OSHIRISH SHAKLLARI. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(4), 47-53.

53. Bahodirovich, X. B. (2025). RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA MOLIYAVIY NAZORATNI TASHKIL ETISH AMALIYOTI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(5), 29-34.

54. Bahodirovich, X. B. (2025). SUG'URTA TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY NAZORATNI TASHKIL ETISH. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(4), 37-43.

55. Sodiqova, N. (2023). A POLITICAL ECONOMY ANALYSIS OF ECONOMIC SECURITY. Modern Science and Research, 2(12), 559-568.

56. Tohir o'g'li, M. T., & To'rayevna, S. N. (2024). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSION SIYOSAT. ZAMONAVIY TA'LIMDA FAN VA INNOVATSION TADQIQOTLAR JURNALI, 2(14), 45-53.

57. Sodiqova, N. T., & Qudratova, G. M. (2025). IQTISODIYOTNI RAQAMLI KO 'RSATISHDA SANOATNING O 'RNI. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(4), 42-50.

58. To'rayevna, S. N. (2024). TEXNOLOGIYA DISKURSI VA YANGI MEDIA SIYOSIY IQTISODIYOTI.

59. To'rayevna, S. N. (2024). IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA INNOVATSION SIYOSAT VA UNING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI.

60. To'rayevna, S. N. (2024). KORXONALARDA INNOVATSION LOYIHALARNI BAHOLASH TARTIBI VA TANLASH USULLARI.

61. Sodikova, N. (2024). THE MAIN DIRECTIONS OF PROVIDING THE BUSINESS SECTOR WITH QUALIFIED PERSONNEL. Modern Science and Research, 3(1), 133-139.

62. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). PANDEMIYA SHAROITIDA O 'ZBEKISTON MILLIY IQTISODIYOTIDAGI TARKIBIY O 'ZGARISHLARNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO 'NALISHLARI VA ISTIQBOLDAGI IQTISODIY O 'SISH PROGNOZLARI. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(3), 111-123.

63. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SANOAT TARMOQLARIDAGI TARKIBIY O 'ZGARISHLAR VA ULARNI BAHOLASH. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(3), 101-110.

64. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). O 'ZBEKISTON EKSPORTCHI KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH YO 'NALISHLARI. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(4), 245-254.

65. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). O 'ZBEKISTONDA EKSPORT-IMPORT KO 'RSATKICHLARINING TAHLILI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(5), 151-159.
66. Hakimovich, T. M., & Abidovna, A. S. (2025). JAHON SAVDO KO 'RSATKICHLARI ISTIQBOLI VA BUNDA O 'ZBEKISTON EKSPORTCHI KORXONALARI UCHUN IMKONIYATLAR. MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS, 1(4), 236-244.
67. Джураева, М. С., & Алимова, Ш. А. (2025). АНАЛИЗ БЕЗРАБОТИЦЫ В РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАНАХ АФРИКИ И УЗБЕКИСТАНЕ. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(4), 122-128.
68. Джураева, М. С., & Алимова, Ш. А. (2025). ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ВВП СТРАН ЕВРАЗИЙСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОЮЗА (ЕАЭС) И УЗБЕКИСТАНА. THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD, 1(3), 149-156.
69. Джураева, М. С., & Алимова, Ш. А. (2025). СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ УРОВНЯ ИНФЛЯЦИИ В СТРАНАХ ЕС И УЗБЕКИСТАНЕ. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(4), 206-212.
70. Abidovna, A. S., & Sadilloevna, D. M. (2024). THE IMPACT OF MANAGEMENT PRACTICES ON INNOVATION IN ENTREPRENEURSHIP. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(3), 232-237.
71. Raxmonqulova, N. O. (2025). TASHKILOTNING MOLIVAVIY REJASI VA UNING MUVAFFAQIYATGA TA'SIRI. Science, education, innovation: modern tasks and prospects, 2(1), 8-14.
72. Raxmonqulova, N. O. (2025). HODIMLARNI RAG 'BATLANTIRISH VA MOTIVATSIYA ORQALI ISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH. The latest pedagogical and psychological innovations in education, 2(1), 29-35.
73. Raxmonqulova, N. O. (2025). TASHKILOT MAQSADLARINI BELGILASH VA ULARGA ERISHISH BO 'YICHA STRATEGIK REJALASHTIRISH JARAYONLARI. Science, education, innovation: modern tasks and prospects, 2(1), 22-28.
74. Hakimovich, T. M. (2025). PRIORITIES FOR DEEPENING STRUCTURAL CHANGE IN THE ECONOMY. Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research, 12(01), 84-90.
75. Hakimovich, T. M. (2025). HUDUDLAR IQTISODIYOTINI JADAL RIVOJLANTIRISH BO 'YICHA STRATEGIYALARNING QO 'LLANILISHI. STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS, 1(4), 129-136.
76. Bazarova, M. (2025). O 'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT MOLIVASI TIZIMIDAGI ISLOHOTLARNING ASOSIY YO 'NALISHLARI. Modern Science and Research, 4(1), 29-36.

77. Shadiyev, A. X. (2025). A MODERN APPROACH TO THE METHODOLOGY OF TEACHING ECONOMIC DISCIPLINES. Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research, 12(01), 134-139.

78. Khudoynazarovich, S. A. (2022). Features of evaluating the effectiveness of activities at the Bukhara State University. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 10(11), 153-159.

79. Xudoynazarovich, S. A. (2024). KORXONA VA TASHKILOTLARDA PERSONALNI BOSHQARISH TIZIMI VA TAMOIYILLARI. Gospodarka i Innowacje., 48, 685-690.

80. Shadiyev, A. (2024). TA'LIM MENEJMENTI. TA'LIMNI BOSHQARISH USULLARI VA QARORLARI. Modern Science and Research, 3(6).

81. Olimovich, D. I., & Khudoynazarovich, S. A. (2020). The cost-effectiveness of improving the quality of hotel services. Academy, (4 (55)), 40-42.

82. Khudoynazarovich, S. A. (2023). CREATING VALUE IN A TOURIST DESTINATION.

83. Akbarovna, N. N. (2024). GLOBALLASHUV SHAROITIDA INVESTITION FAOLLIKNI OSHIRISHDAGI MUAMMOLAR. Gospodarka i Innowacje., 54, 107-112.

84. Akbarovna, N. N. (2024). STRATEGIC MANAGEMENT METHODS IN AN INNOVATIVE ECONOMY. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 407-412.

85. Akbarovna, N. N. (2024). MILLIY IQTISODIYOTNI TAHLIL QILISHDA QO'LLANILADIGAN ASOSIY KO'RSATKICHLAR. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(3), 278-283.

86. Жумаева, З. К. (2019). Современные Тенденции И Направления Развития Инвестиционной Деятельности В Регионах Республики Узбекистан. Современные Проблемы Социально-Экономических Систем В Условиях Глобализации, 148-152.

87. Jumayeva, Z. (2024). RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON TIJORATNING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI. Modern Science and Research, 3(6).

88. Bustonovna, J. Z. (2024). JISMONIY SHAXSLAR DAROMADLARINI SOLIQQA TORTISH MEXANIZIMINI TAKOMILASHTIRISH.

89. Ibragimov, A. T. (2024). MILLIY IQTISODIYOTGA XORIJIY INVESTITSİYANI JALB QILISHNI SOLIQLAR VOSITASIDA RAG'BATLANTIRISH. Gospodarka i Innowacje, 51, 116-122.

90. Turayevich, I. A. (2024). Iqtisodiyotga Investitsiyalarni Jalb Qilish Va Boshqarishning O'ziga Xos Xususiyatlari. Miasto Przyszłości, 53, 1231-1237.

91. Джураева, М. С. (2025). АВТОНОМНЫЕ И ИНТЕГРИРОВАННЫЕ МЕТОДЫ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(4), 135-141.

92. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). BARQAROR RIVOJLANISHGA O'ZIGA XOS SHAROITIDA ISHLAB CHIQRARISHNI BOSHQARISH VA TASHKIL ETISH. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 1(3), 307-312.

93. Jumayeva, Z. B., & Bobojonova, M. J. (2024). TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI MARKETINGNI QO'LLASHNING KONSEPTUAL ASOSLARI. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(3), 93-99.

94. Hakimovich, T. M., & Avazovna, R. L. (2024). IQDISODIY NOCHOR KORXONALAR TAHLILI. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(3), 284-292.

95. Avazovna, R. L., & Hakimovich, T. M. (2024). MINTAQADA MEHNAT BOZORI. MEHNAT BOZORINI TARTIBGA SOLISHNING XUDUDIIY ASOSLARI, AHOLI BANDLIGI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YOLLARI. ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, 1(3), 307-309.

96. Musaeva J. KORXONALARDA ASOSIY AKTIVLARNI BOSHQARISH //QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI. – 2024. – T. 11. – C. 120-124.

97. Karomatovna M. J., Akram o'g'li A. A. ZAMONAVIY SHAROITLARDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA TAYM MENEJMENTNING O'RNI //XALQARO KONFERENSIYA VA JURNALLARNI SIFATLI INDEXLASH XIZMATI. – 2024. – T. 1. – №. 1. – C. 240-245.

98. Низамов А. Б., Мусаева Ж. К., Мадримов М. О. НАПРАВЛЕНИЯ ЦИФРОВИЗАЦИИ И ИНВЕСТИРОВАНИЯ В ОСНОВНОЙ КАПИТАЛ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ СТРАТЕГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ //XALQARO KONFERENSIYA VA JURNALLARNI SIFATLI INDEXLASH XIZMATI. – 2024. – T. 1. – №. 1. – C. 336-340.